

2de heropstart seksuele dienstverlening: Keuze-balansoefening seksuele dienstverlening en corona.

“Alles loopt nu een beetje anders. Laat ons samen trachten om frustratie om te zetten in berusting, sociale afstand in psychische nabijheid en ongeduld in fantasierijk verlangen.

‘Wil je snel gaan, ga dan alleen. Wil je ver komen, ga dan samen.’ Dit was het motto dat we het voorbije jaar hebben getracht voorop te stellen in ons beleid rond corona en seksuele dienstverlening. En samen met jullie hebben we op een ongelofelijke fijne en constructieve manier omgegaan met deze toch wel behoorlijk pittige uitdaging.

We spreken ondertussen niet meer van de ‘exit-strategie’. Beter kunnen we het benoemen als de 2de heropstart. En laat ons hopen dat het ook de laatste zal zijn. Deze heropstart verschilt niet veel met de vorige van 15 juli 2020. Maar we vinden het wel belangrijk om de informatie even terug op te frissen. Een nieuwe start vraagt uiteraard opnieuw een goede communicatie met onze cliënten en hun netwerk. **Daarom willen we vragen om dit document grondig door te lezen!**

Zolang een grote groep mensen nog niet definitief gevaccineerd is, zal seksuele dienstverlening **een risico** blijven inhouden. Het is belangrijk dat we ons hiervan bewust zijn. Veel van onze cliënten behoren immers tot de risicogroep. Daarnaast is het ook van belang dat dienstverleners eventuele risico’s voor zichzelf en voor hun (directe) omgeving zo goed als mogelijk blijven inschatten. De afweging om al dan niet terug dienstverlening op te starten, met of zonder vaccinatie achter de rug, kan wederom **spanningsvelden** met zich meebrengen:

- De autonomie van mensen versus het inperken van autonomie
- Weldoen versus niet-schaden
- Het maatschappelijk belang versus het individueel belang

Dit document werd opgesteld om dienstverleners, cliënten die beroep doen op seksuele dienstverlening en het netwerk (begeleiders, familie, voorzieningen) een houvast te bezorgen hoe we in deze coronatijden met seksuele dienstverlening verder kunnen omgaan.

In een eerste fase van de 2de lockdown (vanaf 01-11-2020) gold opnieuw het negatieve advies voor seksuele dienstverlening vanuit Aditi. Het is pas nu de algemene maatregelen vanuit de overheid enigszins versoepelen dat we kunnen denken aan een mogelijke heropstart van dienstverlening (met opnieuw de nodige restricties). We willen hierbij vertrekken vanuit het hoogst mogelijke zelfbeschikkingsrecht van zowel cliënt als dienstverlener maar rekening houdend met adviezen vanuit medische en ethische hoek.

Onderstaande *keuze-balansoefening* werd dan ook opgesteld in samenwerking met artsen en ethici. Het vertrekt vanuit (seksuele) rechten van mensen met name het recht van ieder om zelf beslissingen te mogen nemen, zonder dwang en met volle overtuiging. Seksueel recht houdt ook in dat mensen goed geïnformeerd zijn en op basis van juiste informatie de juiste beslissingen voor zichzelf kunnen nemen. Daarenboven betekent seksueel recht ook dat seksualiteit in gezonde en veilige omstandigheden dient beleefd te worden en dat niemand kan gedwongen worden in het stellen van seksuele handelingen. We hopen met deze keuze-balansoefening een houvast te geven om te bekijken of en hoe seksuele dienstverlening eventueel terug kan opgestart worden.

De keuze-balansoefening omvat nog steeds **4 stappen** en een **lijst adviezen**.

- **Stap 1** heeft betrekking op o.a. het advies betreffende algemeen sekswerk, de adviezen vanuit het VAPH en de adviezen naar woonzorgcentra en voorzieningen.
- **Stap 2** heeft betrekking op de keuze van iedere individuele seksuele dienstverlener. Dit is de persoon die de seksuele zorg aanbiedt. Zijn of haar beslissing is cruciaal en bijgevolg de eerste stap die dient besproken te worden.
- **Stap 3** heeft betrekking op de keuze van de cliënt die over volledig zelfbeschikkingsrecht beschikt. De cliënt is de persoon die de seksuele zorg aanvraagt. Wanneer een dienstverlening niet door de vertrouwde dienstverlener kan opgenomen worden omwille van persoonlijke keuze wordt er afgestemd met de cliënt en dienstverlener naar een mogelijk alternatief in tussentijd. We willen namelijk uitsluiten dat dit aspect de initiële keuze van de vertrouwde dienstverlener beïnvloedt.
- **Stap 4** heeft betrekking op de keuze van de cliënt die onder een gerechtelijke bescherming zit. Voor deze doelgroep is het uiterst belangrijk dat er met grote omzichtigheid beslissingen worden genomen betreffende hun seksuele leven. Het uitgangspunt blijft de persoonlijke keuze van deze persoon.
- **Adviezen** geeft een overzicht van aanbevelingen die kunnen helpen om tot bepaalde keuzes te komen.

Zolang het vaccin niet volledig is uitgerold onder de populatie en we nog niet voldoende weten wat de impact van deze vaccinatie is, zal er met grote omzichtigheid moeten worden omgegaan met vragen voor seksuele dienstverlening. Op een gegeven moment in het verdere verloop zullen keuzes meer en meer **individueel bepaald worden**. Hier zal het van belang zijn om **helder en duidelijk met de cliënt (en/of het netwerk) te overleggen**. Het bespreken en erkennen van de spanningsvelden kan verduidelijking geven. Tevens is het belangrijk om duidelijk te bespreken welke handelingen mogelijk zijn en wat de inhoud van de dienstverlening kan zijn zodat de cliënt kan afwegen of seksuele dienstverlening voor hem/haar een meerwaarde kan bieden. We willen vragen om dit zoveel mogelijk in nauw overleg met de medewerkers van Aditi te doen.

We zijn er ons van bewust dat deze coronacrisis voor veel mensen met een beperking een onzekere en bijgevolg moeilijke periode is. Nabijheid, aanraking, een warme knuffel, seks... kan troost en een goed gevoel geven. Dat onze cliënten net nu dit hebben moeten missen, zal voor velen niet gemakkelijk zijn. Aditi vzw staat voor **goede, veilige en correcte** dienstverlening. Maar goede zorg houdt ook in dat er keuzes gemaakt mogen worden (zowel door zorgverleners als cliënten) en dat er (tijdelijk) beperkingen en voorwaarden van mogelijkheden zijn

“It always seems impossible until it's done” (Nelson Mandela)

Stap 1: Maatregelen vanuit de overheid

Algemene maatregelen die van kracht blijven:

- Blijf thuis, zeker als je ziek bent en contacteer je arts voor advies en opvolging.
- Was vaak je handen met water en zeep.
- Hou minstens 1,5 meter afstand als je buiten bent.
- Beperk je fysieke sociale contacten.
- Draag een mondk masker.
- Zorg voor voldoende ventilatie.

Specifieke info <https://www.info-coronavirus.be/nl/>

Sinds 1 maart 2021 gaan we een nieuwe fase in van de afbouw van coronamaatregelen. Vanuit de overheid werd gecommuniceerd dat contactberoepen opnieuw toegelaten zullen zijn.

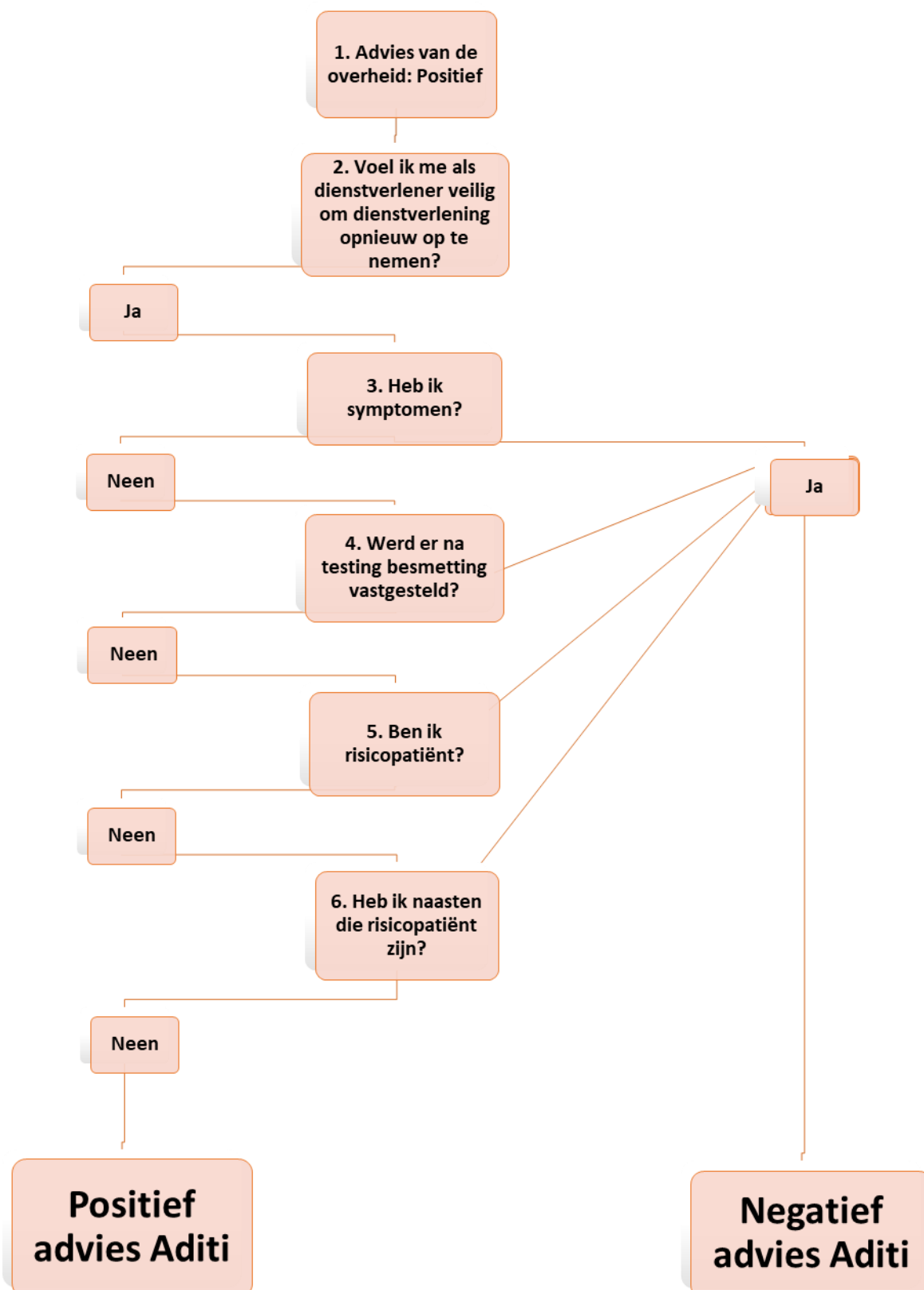
Daarnaast willen we ook het vaccineren in de sector voor mensen met een beperking en de ouderenzorg mee in aanmerking nemen. De woonzorgcentra zijn grotendeels doorheen deze vaccinatiefase. Vanaf 15 februari start de vaccinatie voor mensen die in voorzieningen voor mensen met een beperking wonen. Mensen met een beperking en ouderen die in de thuissituatie wonen, komen momenteel nog niet in aanmerking.

Belangrijk!!!

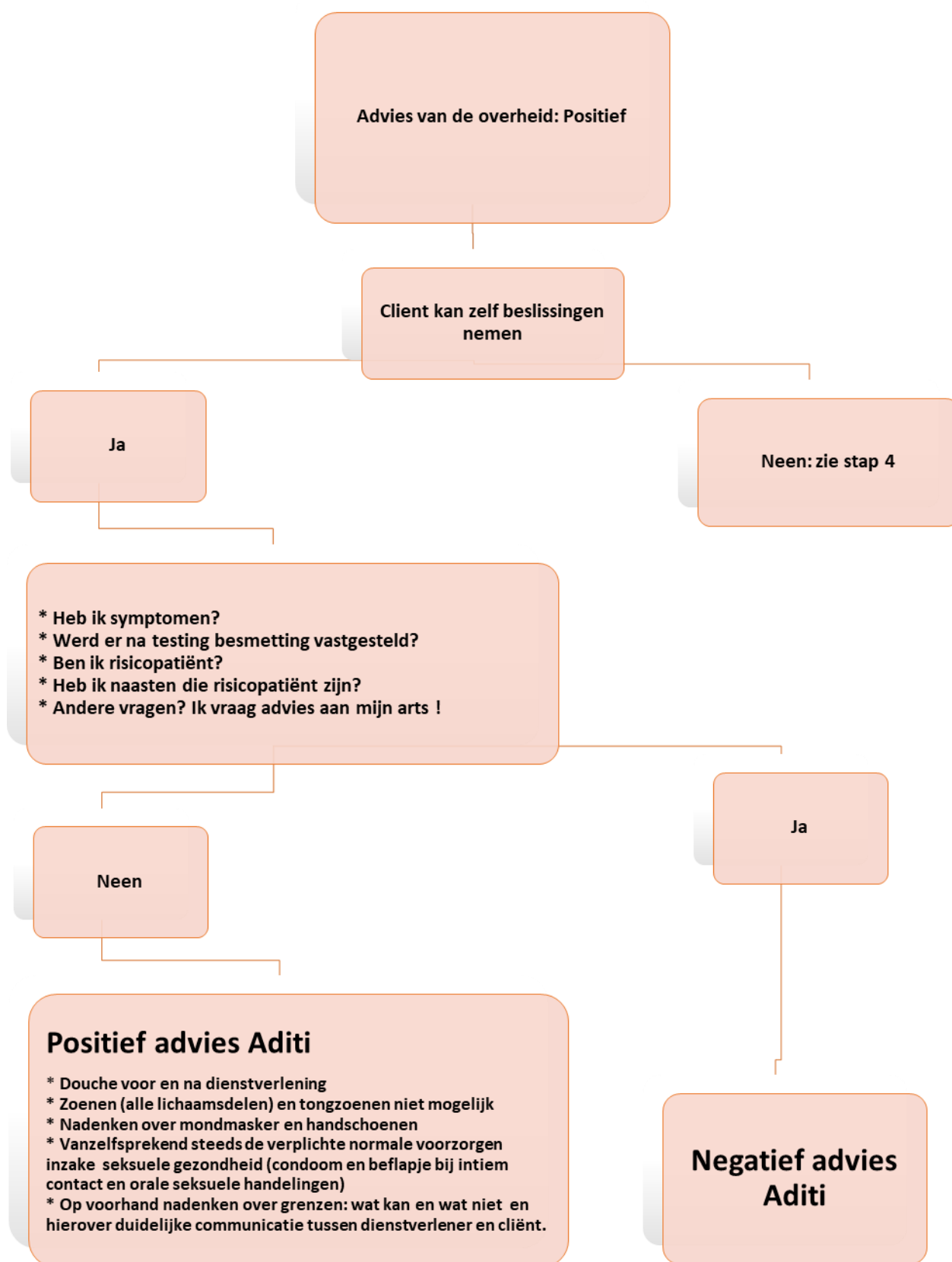
Dit alles in overweging genomen stellen we dat ten vroegste vanaf 21 maart 2021 seksuele dienstverlening *eventueel* terug kan opgestart worden maar *onder voorbehoud*. Indien het verloop van de epidemie in negatieve zin verandert en maatregelen wederom verstrengd worden, zullen we hier terug over (moeten) communiceren.

Om de heropstart van seksuele dienstverlening voor te bereiden treedt het “**Communicatieplan voor seksuele dienstverleners**” in werking.

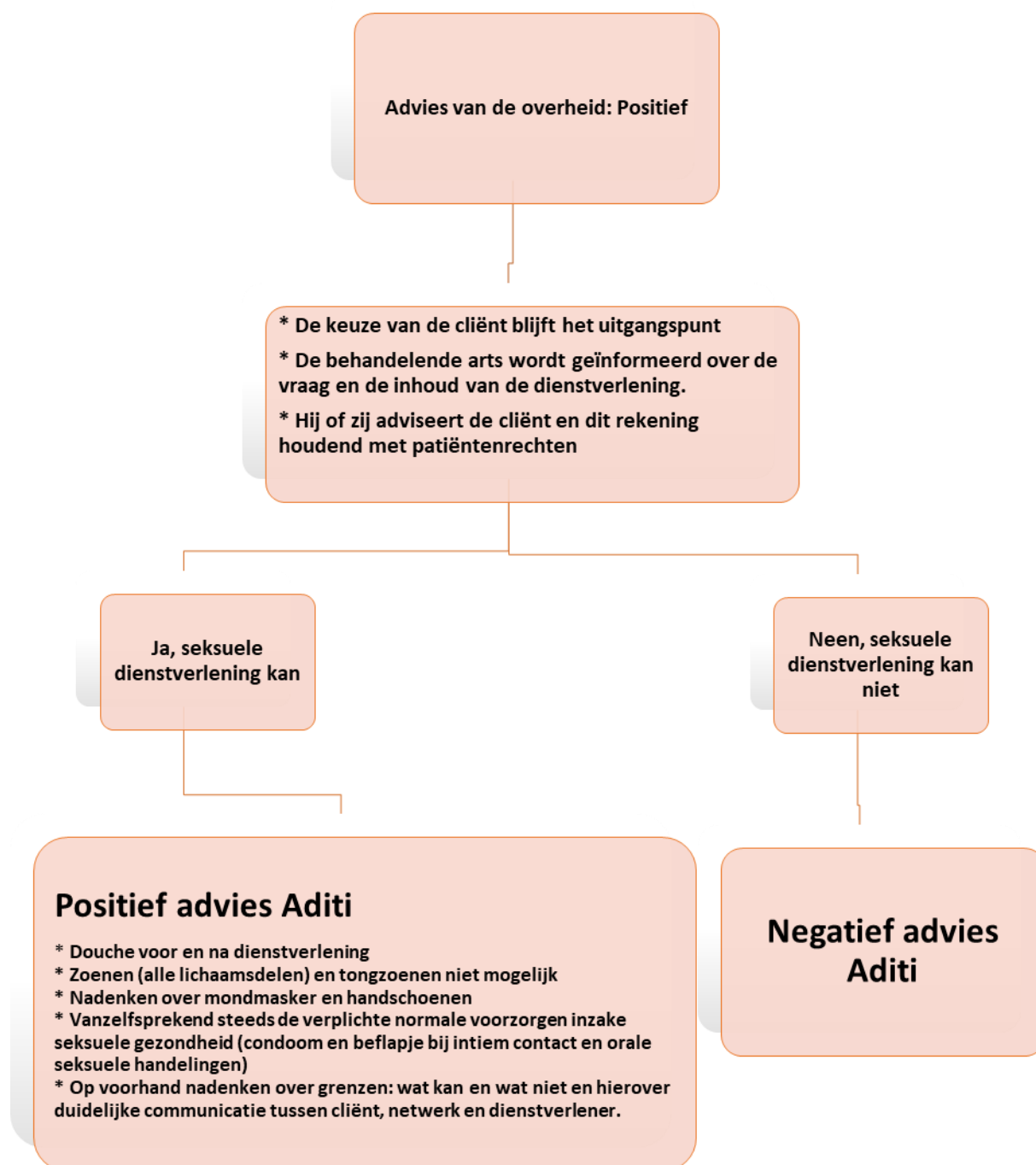
Stap 2: De keuze van de dienstverlener

Stap 3: De keuze van de cliënt

Stap 4: De keuze van de cliënt die onder gerechtelijke bescherming zit

Adviezen

Ben je gevaccineerd of is je cliënt gevaccineerd?

- Op dit moment is er nog geen wetenschappelijk bewijs dat iemand die gevaccineerd is het virus ook effectief niet meer kan overdragen. Hij/zij zal dus enkel voor zichzelf beschermd zijn.
- **Alle adviezen en veiligheidsvoorschriften blijven dus verder van kracht ook wanneer dienstverlener en/of cliënt effectief gevaccineerd zijn.**
- Dienstverleners en/of cliënten die nog niet werden gevaccineerd hebben de **vrije keuze** om al dan niet dienstverlening op te starten. Hierover bestaat geen discussie!
- Alle officiële informatie over de vaccinatiecampagne kan je vinden op: <https://www.laatjevaccineren.be/home>

Merk je één van de gekende symptomen van Covid-19 dan blijft het advies vanuit Aditi:

- bied of vraag geen dienstverlening aan en contacteer je huisarts
- breng ons op de hoogte
- verwittig je cliënt en/of het netwerk

Test je positief en ben je bijgevolg drager van het virus dan is het advies vanuit Aditi:

- bied of vraag geen dienstverlening aan
- breng ons op de hoogte
- verwittig je cliënt en/of het netwerk

Praktisch advies voor seksuele dienstverlening vanuit Aditi:

- Draag **steeds** een **mondmasker**
- Voel je jezelf niet goed, vertoon je **symptomen** (hoest, keelpijn, ademhalingsmoeilijkheden), dan **zeg je de afspraak af**
- De cliënt (of het netwerk) **verlucht de ruimte** grondig voor en na de dienstverlening. En indien mogelijk tijdens de dienstverlening
- De cliënt (of het netwerk) zorgt voor **propere lakens**
- Zowel de cliënt als de dienstverlener neemt een **douche voor en na de dienstverlening**. Was jezelf grondig met water en zeep.
- Gebruik **geen zeep of ontsmettingsmiddel of -gel** bij het wassen van de **vagina en de eikel**. Gewoon water volstaat.
- Was goed de handen
- **Tongzoenen of zoenen** kan in geen geval
- Vermijd het om je ogen, neus of ogen aan te raken
- Gebruik ook **geen ontsmettingsmiddelen voor sekspeeltjes** die dan ingebracht worden in het lichaam. Sekspeeltjes dienen grondig met water en zeep gewassen te worden
- Volg ook de richtlijnen betreffende soa's op: condoom of beflapje bij intiem contact of orale seksuele handelingen

Advies voor dienstverleners vanuit Aditi :

- Hou steeds goed bij met wie je contacten hebt gehad zowel binnen je privéleven als met de groep van cliënten
- Heb je symptomen, contacteer onmiddellijk je arts
- Breng Aditi op de hoogte bij besmetting
- Word je gecontacteerd door de overheid en is er een vermoeden dat je met een besmet persoon in aanmerking bent gekomen, volg de maatregelen zorgvuldig op en breng ons op de hoogte
- Voor dienstverleners die slechts enkele cliënten hebben : probeer je afspraken zo in te plannen dat er minimum 2 weken tussen iedere afspraak zit
- Voor dienstverleners die meerdere cliënten hebben :
  - Probeer je cliënten in te delen in groepen van 3 tot maximum 5 personen
  - Plan afspraken met cliënten uit één en dezelfde groep in rond dezelfde periode
- Laat minimum 2 weken tussen het inplannen van afspraken met cliënten uit de verschillende groepen